

Riktlinjer

för beviljande av serveringstillstånd för alkohol
enligt alkohollagen

Antagen av socialnämnden

2009-05-06

Riktlinjer för beviljande av serveringstillstånd för alkohol enligt alkohollagen

BAKGRUND

Grunderna för alkoholpolitiken har fastställts av Sveriges Riksdag. Målet är att minska den totala alkoholkonsumtionen och begränsa alkoholens skadeverkningar. Ett viktigt mål för alkoholpolitiken är att verka för att hela befolkningen har återhållsamma alkoholvanor och att befästa en alkoholkultur under ansvar. Det är likväl viktigt att verka för en kultur med lägre alkoholkonsumtion och minskat berusningsdrickande.

Nationell handlingsplan

I handlingsplanen som *antagits* av riksdagen skall målet för samhällets alkoholpolitik även i fortsättningen vara att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Huvudinriktningen för alkoholpolitiken skall vara att stimulera utvecklingen av målinriktade och samordnade förebyggande insatser på kommunal nivå.

Alkohollagen (1994:1738)

Alkohollagen utgör en av de bärande principerna i alkoholpolitiken och reglerar bestämmelserna om när, hur och var servering av alkoholdrycker får ske. Alkohollagen är en skyddslag, vilket innebär att de sociala aspekterna skall lyftas fram. Lagen poängterar att skyddsaspekter går före näringspolitiska bedömningar.

I de fall alkoholpolitisk hänsyn ställs mot företagsekonomiska intressen skall alkoholpolitisk hänsyn ha företräde.

Kriterier för detta kan enligt lagens förarbeten preciseras i exempelvis alkoholpolitiska program. För Habos del görs det i form av riktlinjer för alkoholservering. Med alkoholpolitiska olägenheter menas i detta sammanhang att etablering av ett serveringsställe med alkoholservering eller utökad rätt till servering för ett befintligt serveringsställe, riskerar att medföra samhälleliga problem av social-, nykterhets- eller ordningsmässig art.

För att få serveringstillstånd till allmänheten krävs enligt alkohollagen bl a:

- Personlig lämplighet. Den personliga vandeln bedöms utifrån ekonomisk och social skötsamhet. Branschkunskap krävs och innebär att sökanden i detta fall skall ha kunskap om den svenska alkohollagstiftningen. Kunskapen skall vara dokumenterad genom genomgången restaurangskola eller ett par års erfarenhet från svensk restaurang med tillstånd att servera alkoholdrycker. *Intyg skall lämnas vid ansökan.*

Habo kommun anordnar tillsammans med andra kommuner kursen i "Ansvarsfull Alkoholservering" (AAS). Den serveringspersonal som saknar kunskaper enligt ovan skall genomgå denna utbildning.

- Lämpliga lokaler, d.v.s. lokalen skall ha ett av miljönämnden godkänt restaurangkök. Beredningen skall kunna ske av råvaror. Köksutrustning och beredningsytor skall vara avpassade för ett varierat utbud av lagad mat. Ekonomilokalerna skall vara tillräckliga. Antalet sittplatser skall vara tillräckliga.

Brandsäkerhetsintyg över lokalerna ska lämnas

- Beträffande minibarer på hotell skall det finnas serveringstillstånd.
- Teater- och konserthus har samma krav som för vanlig restaurang med undantag för kravet på godkänt kök och matutbud.

Servering får endast avse av vin och starköl och begränsas till pauser i föreställningen.

Allmänna grundsatsen för serveringspolitiken är att ordning, skötsamhet och trevnad skall råda vid serveringen.

EU:s rättsregler

Enligt EU:s rättsregler skall kriterierna vid tillståndsgivning:

- Vara objektiva och icke diskriminerande, vilket innebär att de skall svara som garanti för att tillståndssökande behandlas lika och med rättsäkerhet.
- Fordra lagstöd, vilket innebär att tillståndsgivning skall bygga på i lag angivna grunder. Prövning baseras på lag, förordning eller myndighetsföreskrifter. Överklagande kan ske till domstol.
- Vara transparenta, det vill säga vara publicerade och kända i förväg.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SERVERINGSTILLSTÅND

Permanent tillstånd

Serveringstillstånd kan beviljas då kriterierna i alkohollagen och i dessa riktlinjer är uppfyllda. Socialnämndens insatser ska inriktas på en effektiv tillsyn, där snabba och verkningfulla sanktioner vidtas om tillståndshavarna *brister i skötseln enligt alkohollagen*.

Avslag skall ges

1. då polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till ordningsproblem på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning.
2. då miljönämnden avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts för bullerstörningar från serveringsstället.
3. då är restaurangköket inte uppfyller de krav som tillses av miljönämnden.
4. då kommunen äger kännedom om missförhållanden på serveringsstället eller angående sökandens lämplighet.
5. till sexklubbar
6. till uttalat drogliberala rörelser.
7. då arrangemang äger rum i kommunens anläggningar och *huvudsakligen* riktar sig till ungdomar under 18 år.

Ansökan om alkoholservering i *särskilt känsliga områden* till exempel i närheten av fritidsgården, trafikplatser samt idrottsplatsen, skall behandlas restriktivt. Om tillstånd ändå beviljas skall

- närhet till fritidsgården kompenseras med en utökad tillsyn
- idrottsplatsens/fritidsanläggningens restaurang ligga i en väl avgränsad del av anläggningen.

Samma krav ställs på restaurangkök i fritidsanläggning som för övriga restauranger. Motsvarande krav gäller för matutbud, lokalernas lämplighet, sökandens lämplighet m m som för övriga restauranger.

Tillfälliga tillstånd för servering till allmänheten

För *tillfälliga tillstånd* för servering till allmänheten, till exempel vid festivaler och liknande evenemang, skall följande gälla:

1. Alkoholservering skall ingå i ett evenemang som i sig är seriöst. Tillstånd ska inte beviljas om huvuddelen av publiken väntas vara under 18 år.
2. Sökande skall ha beviljats markupplåtelse.
3. Miljönämndens krav på livsmedelshantering skall vara uppfyllt.
4. Lagad mat skall tillhandahållas.
5. Servering skall bedrivas i en avgränsad serveringsyta, antalet sittplatser skall vara tillfredsställande och avgränsningar skall vara acceptabla.
6. Betyggande tillsyn måste garanteras.
7. Servering av alkoholdrycker skall avslutas senast klockan 01.00.
8. Servering av spritdrycker (starksprit) skall inte medges.
9. Tillstånd skall i första hand ges till ortens krögare - "där den egna krogen är ute".
10. Om serveringen inte sköts kan detta påverka ordinarie tillstånd.

Tillstånd för separata uteserveringar

Reglerna för separata uteserveringar vilka drivs i närheten av, men inte i direkt anslutning till den egna restauranglokalen, är desamma som för tillfälliga serveringar till allmänheten. En förutsättning är att "moder-restaurangen" har serveringstillstånd för alkoholdrycker till allmänheten samt att den drivs av personer som godkända serveringsansvariga.

Tillstånd för slutet sällskap

Enligt alkohollagen 7 kap 5 § kan serveringstillstånd meddelas för servering i förening, företag eller annat slutet sällskap. För servering i slutet sällskap gäller enligt lagen bland annat lägre krav på kök än vid servering till allmänheten. När det gäller slutet sällskap, får det inte vara fråga om anordnad tillställning som enligt ordningslagen kap 2 § 3 skall anses som offentlig.

Vid prövning av ansökan om serveringstillstånd skall det slutna sällskapet uppfylla följande krav:

- a) Slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse i förening eller annan sammanslutning utöver den ifrågavarande tillställningen.
- b) Innan tillställningen börjar skall arrangören exakt veta vilka personer som kommer. Detta innebär att arrangören på lämpligt sätt tar emot anmälningar från de personer som kommer att delta.
- c) Serveringslokalen får inte vara öppen för insläpp av nya gäster under pågående tillställning. Där förhållandet är att entréavgifter tas och att lokalen är öppen för nya gäster under tillställningen medför att serveringen bedrivs till allmänheten.
- d) Annonsering i massmedia eller liknande är inte tillåtet.
- e) Lagad mat skall tillhandahållas vid tillställningen.
- f) Serveringen skall normalt avslutas senast klockan 01.00.
- g) Ungdomar under 18 år får inte serveras alkoholdrycker.

Föreningsdefinition:

Förening eller annan sammanslutning som söker tillstånd skall ha en tillfredsställande organisation. Vid första ansökningstillfället skall bifogas stadgar, verksamhetsberättelse, protokoll där firmatecknare anges. Härutöver krävs att föreningen visat sig vara i stånd att bedriva ideell eller annan verksamhet samt att verksamheten är eller, utifrån ansökningshandlingarna, kan bedömas bli bestående.

Företagsdefinition:

Tillfälligt tillstånd kan meddelas till företag i samband med personalfester o dyl. Sådana tillstånd kan dock inte meddelas för kundträffar m m som ett led av företagets marknadsföring av tjänster eller försäljning av varor.

Tillstånd för yrkesmässig servering, festvåningsverksamhet:

Serveringsrörelse kan beviljas tillfälligt tillstånd avseende slutet sällskap. Dock måste vid yrkesmässig servering lagens krav på lämplighet och miljöförvaltningens godkännande redan var uppfyllda från början. Frågan om permanent tillstånd för sådan serveringsrörelse prövas efter att viss frekvens konstateras avseende tillfälliga tillstånd.

Tillstånd för tillfällig servering till slutet sällskap:

Ansökan skall lämnas in senast 10 *arbetsdagar* innan tillställningen skall äga rum. *Sökande kan lämna ansökan för enstaka tillfälle eller några tillfällen under viss period. Datum och tid skall anges.* Ett större antal tillfällen medför att tillställningar får betraktas som en del av rörelse vars verksamhet väsentligt består i att anordna tillställningar av detta slag. Så snart en ansökan inte avser enstaka tillfälle görs sedvanlig lokalprövning. Lokalen skall vara godkänd för verksamheten av berörda myndigheter.

Serveringstider

Enligt alkohollagen 6 kap 4 § får servering inte påbörjas tidigare än kl 11.00 och skall vara avslutad senast klockan 01.00 om inte tillståndsmyndigheten beslutar om annan tid. Socialnämnden får enligt förarbetena till lagen i sina riktlinjer ange vilka serveringstider som *ska* gälla. Serveringstiden har en funktion när det gäller att motverka alkohol och ordningsproblem. Följande serveringstid gäller för Habo kommun

1. *För stadigvarande tillstånd samt tillstånd till allmänhet beviljas tillstånd från kl 11.00 fram till kl 01.00 om inte polismyndigheten och/eller miljöförvaltningen har något att invända.*
2. Serveringstid efter klockan 01.00 beviljas med mycket stor restriktivitet.
